

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Henryk Pietrkowski (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Anna Kozłowska (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa BZ WBK Leasing Spółki Akcyjnej w P.
przeciwko K. G. i M. G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 czerwca 2012 r.,

zażalenia pozwanych

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 4 listopada 2011 r.,

- 1. oddala zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej,**
- 2. odrzuca zażalenie w pozostałej części,**
- 3. zasądza od pozwanych na rzecz powoda kwotę 1800 (jeden tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny:

1. odrzucił skargę kasacyjną pozwanych od wyroku tego Sądu z dnia 31 maja 2011 r., jako nieopłaconą,
2. odmówił sporządzenia uzasadnienia postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 30 września 2011 r. oddającego wniosek pozwanych o zwolnienie od opłaty należnej od skargi kasacyjnej,
3. odrzucił ponowny wniosek pozwanych o zwolnienie od kosztów sądowych.

Z ustaleń Sądu Apelacyjnego wynika, że złożony wraz ze skargą kasacyjną wniosek pozwanych o zwolnienie ich, ponad kwotę 30 zł, od opłaty od skargi, został przez Sąd Apelacyjny prawomocnie oddalony postanowieniem z dnia 30 września 2011 r. Mimo prawidłowego doręczenia tego postanowienia pełnomocnikowi pozwanych i upływu terminu tygodniowego przewidzianego w art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jednol. tekst Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm., dalej – „u.k.s.c.”) ustalona na kwotę 5.789 zł opłata od skargi kasacyjnej nie została uiszczona. Skarga kasacyjna pozwanych podlegała przeto odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Zważywszy, że postanowienie z dnia 30 września 2011 r. było niezaskarżalne, Sąd Apelacyjny odmówił sporządzenie jego uzasadnienia, a ponowny wniosek pozwanych o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej odrzucił na podstawie art. 107 ust. 2 u.k.s.c.

Powołane postanowienie zostało w całości zaskarżone przez pozwanych. Domagając się jego uchylenia postanowienia zarzucili naruszenie art. 102 u.k.s.c. przez wadliwe przyjęcie, że są w stanie ponieść koszty opłaty sądowej i domagali się, na podstawie art. 380 w związku z art. 398²¹ k.p.c., dokonania oceny zasadności postanowienia o odmowie zwolnienia ich od opłaty od skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje tylko w przypadkach wymienionych w art. 394¹ § 1 i 2 k.p.c. Tymczasem przedstawione Sądowi Najwyższemu zażalenie obejmuje wszystkie rozstrzygnięcia objęte postanowieniem z dnia 4 listopada 2011 r. Zważywszy na ich przedmiot, rozstrzygnięcia ujęte

w punktach drugim i trzecim tego postanowienia (co przedstawiono na wstępie) nie podlegają kontroli w trybie zażalenia do Sądu Najwyższego. Z tych względów zażalenie pozwanych skierowane przeciwko tym rozstrzygnięciom podlegało, w myśl art. 394¹ § 3 w związku z art. 398²¹ i art. 373 oraz art. 397 § 2 k.p.c., odrzuceniu.

Rozpoznając zażalenie pozwanych na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej zaskarżalne zgodnie z art. 394¹ § 1 pkt 1 k.p.c., Sąd Najwyższy był uprawniony rozpoznać, na wniosek strony, również to postanowienie, które nie podlegało zaskarżeniu w drodze zażalenia, a miało wpływ na rozstrzygnięcie sprawy, przepis art. 380 k.p.c. ma bowiem odpowiednie zastosowanie w postępowaniu zażaleniowym przez Sądem Najwyższym (art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398²¹ k.p.c.). Postanowieniem podlegającym w tym trybie kontroli jest postanowienie z 30 września 2011 r. oddalające wniosek skarżących o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej. Ocena sytuacji majątkowej skarżących prowadzi jednak do wniosku, że postanowienie to było trafne.

We wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, dołączonym do skargi kasacyjnej pozwani, będący małżeństwem, podnieśli, że ich miesięczne dochody wynoszą 5000 zł; natomiast wydatki związane ze spłatą zobowiązań kredytowych oraz kosztów utrzymania domu wynoszą miesięcznie 26.000 zł. Sąd odwoławczy ustalił, że pozwani są właścicielami nieruchomości zabudowanej domem mieszkalnym o powierzchni 160 m², właścicielami nieruchomości rolnej o powierzchni 43 ha oraz dzierżawcami 21,96 ha. Ich gospodarstwo rolne wyposażone jest w budynki gospodarcze i maszyny rolnicze: kombajn zbożowy, traktory, agregat siewno-zbożowy. Są też właścicielami samochodu osobowego. Porównanie oświadczeń majątkowych składanych przez pozwanych w postępowaniu o zwolnienie od opłaty od apelacji i w postępowaniu o zwolnienie od opłaty od skargi kasacyjnej wskazuje, że w tym okresie pozwani uzyskali od osoby fizycznej pożyczkę w wysokości 100.000 zł. Trafna była zatem ocena Sądu Apelacyjnego, że sytuacja majątkowa i życiowa pozwanych nie uzasadniała nawet częściowego zwolnienia ich od obowiązku uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej. Pozwani nie tylko posiadają znaczny majątek, ale ich miesięczne wydatki wielokrotnie przewyższają deklarowane dochody. Ponadto pozwani nie zdecydowali

o przeznaczeniu nawet części uzyskanej w ostatnim czasie znaczącej pożyczki na uiszczenie opłaty od skargi kasacyjnej. Nie ma uzasadnionych podstaw do odmiennego traktowania kosztów bieżącego utrzymania, czy spłaty zobowiązań, od opłaty od wniesionej w sprawie skargi kasacyjnej. Koszty sądowe stanowią obciążenie, które powinno zostać pokryte przez strony z posiadanych środków, gdyż pomoc ze strony Państwa w postaci zwolnienia od kosztów sądowych może zostać przyznana dopiero wtedy, gdy strona rzeczywiście nie ma środków wystarczających na ich opłacenie, a nie wówczas, gdy wprowadzie je posiada, ale zamierza przeznaczyć je na inne cele (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 września 2011 r., I CZ 65/11, niepubl.).

Zważywszy, że brak było podstaw do zakwestionowania prawidłowości postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 30 września 2011 r., odrzucenie skargi kasacyjnej pozwanych, wobec nieuiszczenie należnej od niej opłaty, było uzasadnione. Zażalenie na to postanowienie, jako pozbawione usprawiedliwionych podstaw, podlegało przeto oddaleniu (art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 w związku z art. 108 § 1 k.p.c. w związku z § 6 ust. 6 w związku z § 12 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163,poz. 1349 ze zm.).